

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:

На місяць . — м. 50 ф.
„ 3 місяці 1 „ 50 ф.
(Ціна 1. прим. таб. 5 ф.)

ЧАСОПИСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕЦЛЯРІ.

ВІХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА Й ЩО НЕДІЛІ.

АДРЕСА:

Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
— in Wetzlar. —

Видає „Видавниче Товариство імені В. Грінченка“.

Ч. 86. (133).

Неділя, 9. грудня 1917.

Рік III.

Перемир'я й мир.

Дня 1. грудня проголошено з боку Росії завішення зброї (перемир'я) на частині східного фронту, від Припеті до Липи в Галичині.

Дня 2. грудня, о 4. годині 30 минут, явили ся в німецьким таборі парламентарі (військові послы) для означення місця в ціли переговорів в справі перемир'я.

О 10. годині вечером тогож дня припинено всяку воєнну діяльність на фронті від Припеті до Липи.

В неділю дня 3. грудня, о 4. годині, явило ся російське посольство на означенім місці у головного команданта східного німецького фронту, князя Леопольда Баварського, для переговорів у справі перемир'я, які ведуть з тої хвили.

Того самого дня зробив головкомандуючий російських військ Криленко пропозицію перемир'я на всіх фронтах.

Дня 4. грудня начальний командант полуднево-східної армії між Дністром і Чорним морем, Українець Володченко, іменем російської і румунської армії предложив генеральному маршалові Макензену перемир'я, яке й прийнято.

Таким робом Росія й Румунія ведуть переговори з осередніми державами в справі перемир'я, і східна Європа являєть ся готовою до миру!

Що ж на це союзники? Чи й вони готові мирити ся, чи будуть далі вести війну?

Як тільки заносило ся на завішення зброї на північнім фронті від Припеті до Липи, антант хопив ся інтриги і всіма способами старав ся хоч дві з п'ятох російських армій приєднати на свій бік. Три північні армії навідак головкоманд. Криленко і повернув назад до Петрограду. Тоді з боку антанту вирінув проєкт дальшого ведення війни південним бльоком Румунії, України, донських козаків і Кавказу, бо Кавказ не признав нового правительства большевиків. Англія мала намір положити руку на Чорноморську флоту і при допомозі її кермувати цілою вісною південної Росії.

Тимчасом дійсність показала, що се були замки на льоду. Рішачий голос в південній Росії має Українська Центральна Рада, яка перша заявила ся за веденням переговорів. Вона підперла цілою силою нове правительство большевиків скоро по вибуху другої революції в Петрограді, вислала 150.000 українського війська проти Каледина і, здержуючи його похід на Петроград, рішила долю революції!

Російський головний командант на румунським фронті, Українець Володченко, сповістив телеграфічно українського міністра війни Петлюру, що він та його генеральний штаб і йому підлягаюча армія на румунським фронті признають свою власть українського міністра війни, і тим робом перейшов на сторону України і її мирової політики. Негаймо почало ся видлюванне російської армії від румунської.

Українське правительство відкликало свої війська з фронту до краю, в числі 360.000, для переведення в діло постанови української республіки, проголошеної для 9 грудній.

Донецькі вугляні копальні, zagrożені з боку Каледина, захопили в свої руки українські організації робітників і примінили всі способи проти наступу Каледина. Тим робом підсунутий Калединові Англією намір опанувати копальні вугля і припинити рух в Росії за миром — не вдав ся!

Не вдав ся й намір Англії задержати по своїм боці Румунію обіцяною Бесарабією і української Одеси, яка мала прийти до Румунії за видержку у війні. Румунія взята в два огні, zagrożена південно-західною армією Володченка, що признав над собою власть України, мусіла аложити зброю до завішення.

Інтрига підбурення півдня проти Петрограду — не вдала ся! Не помогли інтриги Англії, що Володченко ніби то не признав головкомандуючого Криленка і стоїть за Духовнієм, який мав у руках головну квартиру. В головній квартирі прийшло до битви між прихильниками миру й ворогами, в якій б. главнокомандуючого Духовіна вбито сторожею.

Тим робом вся Росія стоїть

тепер під гаслом негайного миру й веде переговори в справі миру.

Нас дуже тішать те, що ми можемо сміло сказати цілому світові: В ділі миру по тім боці була перша Україна і для нього відіграла там найбільшу роль!

Тепер питання: чи це прийде до загального, чи до частинного миру? Представник австрійської часописі „Нейе Фрейе Пресе“ подає такий погляд Гінденбурга і Людendorфа на мир: „Речинця миру ми природно не можемо означити. Тільки одно можемо з певністю сказати: Війна не перерветь ся як партія ремі (в шахматах, коли ніяка сторона не виграє), вона порішить ся з успіхом для нас (для осередніх держав). Ви є нині мабуть останній раз у нас!“ (в головній квартирі — значить: невагом буде кінець війни).

Поки що годі означити, чи загальний мир ще далеко. З Росією він не за горами. З боку антанту найбільше загадкову роль грає Америка. Вона не зірвала зносин з Росією і хоче мати представника при переговорах Росії з осередніми державами. Чи се охота до миру, чи інтрига — годі сказати! З Англії підіймають ся голоси за миром; в Італії ввесь народ прихильний мирові. Найзавзятіше проти миру стоїть Франція, яка найбільше втратила в цій війні гроша і людей, а не зискує в мирі нічого.

Сподіваєм ся, що до Йордану вяснить ся справа, чи це буде частинний, чи загальний мир в Європі.

П.

Ми до ціли прямували,
В гору свій піднявши стяг,
Раз-у-раз нам заступали
Вороги тернистий шлях.
Хоч невинно виростала
Супротивників юрба,
Ми йшли сміло, — не лакала
Нас завзята борба.
За святу нашу справу
Згідні ми були на все —
І на смерть, — коли це славу
Україні принесе.
Тож боролись ми завзято, —
В лютий битві не оди —
Впав од шаблі супостата
Україні щирий син.

Скільки лиха ми зазнали
В цій нерівній боротьбі!
Ми на те не зважали,
Що в нас сили ослабі,
Що бороть ся з ворогами
Доведеть ся довгий час
Та що зрадники між нами
Проявляли ся не раз.
Ва, й такі були години,
Що, здавало ся — усе,
Все пропало для України
І ніщо вже не спасе...
Де-хто з наших малодушів
Поле битви покидав
І глядів на те байдужно,
За що брат його вмивав.
Зупиняли нас порою,
Ми бороли ся, — йшли знов,
Нам зорьвою провідною
Була правда і любов;
Нас піддержувала віра,
Що шляхом своїх ідей
Ми прийдем колись до мира
І братерства всіх людей.
Щирі наші поривання
Не пропали без пуття:
Час неволі й безталання
Проминув без вороття.
Україні давня слава
Знов по світу загула;
Не погибла наша справа,
Наша воля ожила!

4. грудня 1917 р. Zet.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ.

Події на Україні.

З Київів телеграфують: Коли розпочала ся в Петрограді революція большевиків, утворила Мала Рада в Київі комітет для охорони революції на Україні. Цей комітет відповідає перед Центральною Радою і є найвищим органом. Російська команда київського округу хотіла оружно розв'язати власть, підвладні Малій Раді, і приказала острілявати Київ з тяжких гарнат. Тимчасом наспіли з Поділля три українські полки, котрі по тяжких боях заарештували цілий російський генеральний штаб, через що російські війська утікли, а український Генер. Секретаріат обняв усю власть.

Дня 16. листопаду видала У. Ц. Рада відзову до цілого населення України, в якій заявляє, що відтепер вона, як найвищий орган, обіймає всю власть на Україні. На засіданні Центральної Ради дня 11. листопаду реферував голова Ц. Ради проф. Грушевський про констатцію України. Цей законопроект прийнято і він буде предложений Українським Установчим Збором для затвердження. Таксамо прийнято проєкт соціал-революціонера А. Севрюка відносно України. Установчих Зборів. Крім того У. Ц. Рада іменує нових Секретарів (міністрів): Мик. Ковалевського для справ

харчевих, Мик. Порша для публичних робіт, Ткаченка для судівництва, Петлюру для справ воєнних, Голубовича для торгівлі і промислу, Іщенка для залізних доріг і А. Зарубіна для пошт та телеграфів. На пропозицію соц.-революціонера Сельтеса ухвалено, що власть Ген. Секретаріату поширяється на всі губернії з українською більшістю, отже на губернії: херсонську, катеринославську, харківську, таврійську і часті губернії вороніжської і курської. Далі прийнято закон про проект організації ради моряків і зукраїнення чорноморської фльоти. Головнокомандуючим київського воєнного округу іменовано Українця полковника Павленка, котрий замінував полковника Парченка писарем генерального штабу, а генерала Сязовича (обидва Українці) командантом міста Києва. Почта, телеграф і залізниця знаходяться в руках українського війська. Відділ російської контр-розвідки розв'язано, всіх урядників арештовано, а документи skonфісковано. Також арештовано попереднього шефа генер. штабу для київського округу генерала Бєвдінського, даліше генерала Трегубова і комісара київського округу Кірієнка. Російський командант південно-західного фронту генерал Володченко телеграфічно повідомив українського воєнного міністра (Петлюру), що він (Володченко) і ціла підвладна йому армія признають українського воєнного міністра.

Раїхпост, 3. грудня.

Чорноморська фльота під українською хоругвою.

Зі Штокгольму доносять після часопису „Правда“: Головний комітет Чорноморської фльоти прийняв рішення підперти нове правительство в Петрограді. Чорноморську флоту признано власністю України. Воєнні кораблі Чорноморської фльоти з того часу мають українські національні хоругви. Маленька меншість не згодилася з цим рішенням. Чорноморська фльота, однією з українських правительством, заявила величезною більшістю за негайним закінченням війни. Невелике число противних офіцерів заарештовано. Центральний Комітет постановив, на основі рішення залогі, утворити експедиційний корпус, який має виступити проти донських козаків.

„Правда“ говорить далі: Шлоденні битви в Києві порішилися на користь України. Козаків і сторонників „Союза офіцерів“ розбили українські війська з великими втратами для перших. Тим робом увільнено Київ від верховлади козаків. Город знаходиться в руках Української Центральної Ради.

Армія на румунських фронтах піддається Україні.

До Штокгольму пишуть з Києва: По тяжких битвах українські полки увязали російський генеральний штаб київського округу. Радіо-телеграфічні станції обсадили українські війська.

Головнокомандуючий російських військ румунського фронту ген. Володченко телеграфічно сповістив українського міністра війни, що він, його генеральний штаб і йому підлягаюча армія признають свою власть українського міністра війни.

«Раїхпост» 3. грудня пол.

Донецчина в руках Українців—робітників.

З Копенгагена доносять до „Кельніше Цайтунг“: З Петрограду телеграфують: Бувши посол Петровський, що саме зараз повернувся з Харкова, доносять, що в області Дону панує спокій і порядок. Вся влада знаходиться в руках україн-

ських робітничих організацій, які приложили всіх способів, щоби Каледин нічого не міг почати проти нового правительства.

[Ген. Анцаг, в 5. грудня рано].

Приказ міністра війни Петлюри.

Український міністр війни (генеральний секретар для військових справ української республіки) видав наступний приказ:

Київ, дня 12. (25) листопада 1917 р. Супроти того, що Українська Центральна Рада тепер по волі цілого українського народу прокламувала українську народну республіку зі своїм правительством Генеральним Секретаріатом на чолі, якому підлягає увесь український народ, і тому, що в російській республіці нема в дій хвилі ніякого центрального правительства, в яким можна би порозуміти ся в справі українського війська, яке знаходиться поза границями України, приказую вим українським військовим частям, що перебувають у військових округах Петрограда, Москви й Казані, в Петрограді—петроградському українському революційному штабі, в Москві й Казані—українським військовим радам, упорядкувати ся після закона екстериторіальності.

По радах повітових маєть ся поки що вибрати комісарів і їх назвища предполжити безпроболочно секретаріатові до затвердження.

Комісарі по військовим справам мають зі мною порозуміти ся.

Генеральний

Секретар Петлюра.

(Lemberg. Zeit. „Дло“.)

Третій всеукраїнський військовий з'їзд.

„Русское Слово“ з дня 25. жовтня ст. ст. подає, що 21. жовтня в Києві відчинив ся третій всеукраїнський військовий з'їзд. На з'їзд прибуло поверх 1000 делегатів. Проф. Грушевський повітав з'їзд в імені Центральної Ради, як вищого краевого органу влади. На з'їзді були представники французької та румунської армії.

Докладніших відомостей про працю з'їзда не подаєть ся, наводять ся лише де які, очевидно цікаві для „Русского Слова“ факти, які вказують на різко опозиційний до російського тимчасового правительства настрій з'їзду. Незабаром подамо точніше звіт про діяльність з'їзду. (Ред.).

«Русское Слово».

Чорноморська фльота за федерацию.

Російський співробітник „Бунду“ доносить зі швайцарської границі: Чорноморська фльота порішила висісти на всіх кораблях до скликання Установчих Зборів червоні хоругви з написом: „Демократична федеративна республіка“.

(Франк. Нахр. в 7. грудня рано).

Домагання окремого виборчого округу для саддатов—Українців поза границями України.

„Утро России“ з дня 30. жовтня ст. ст. у телеграмі з Києва повідомляє:

Українська Рада Фінляндії, Українці „Центрофльоти“ і Українська Рада в Гельсінгфорсі телеграмою до Генерального Секретаріату домагають ся установлення для саддатов-Українців окремого виборчого округу, тому що саддати Українці розкинені по Росії і не можуть при існуючій системі голосувати на потрібних кандидатах.

(Lemberg. Zeit. „Дло“.)

Постанова Губерн. З'їзду Укр. Партії Соц.-Революціонерів 6—7 жовтня (окт.) в Києві.

Про російські і Українські Устан. Збори.

Київський Губерніяльний З'їзд У. П. С.-Р. уважає, що участь у Всеросійських Установчих Зборах не відповідає інтересам українського народу і що Всеросійські Установчі Збори по своїй суті не можуть і не мають права вирішати форми політично-державного життя окремих народів Росії та означати їхні національні права, але також узявши на увагу, що передвиборча агітація має величезне значіння для політичного і національного розвитку нашого народу і його політичних установ, з'їзд постановив:

1) Брати найбільшу участь у теперішніх всеросійських виборах, але підкреслювати, що Всеросійські Установчі Збори не задовольняють інтересів народів Росії.

2) Вибрані представники від України киче повинні зіхатись у Київ та створити Державну Українську Раду, яка займе місце Центральної Української Ради.

3) Через те, що скликати зараз суверенні Українські Установчі Збори цілком неможливо з огляду на невідповідне становище політичного життя на Україні—Українські національно-територіальні Установчі Збори одесунти до слухного часу. (Роб. Газета).

На Україні на початку революції большевиків.

Відмова дати українських саддатов. „Кієвская Мысль“ з дня 25. жовтня ст. ст. подає, що в відповідь на телеграму Генерального Секретаря внутрішніх справ про охорону залізниць українськими саддатами, зі ставки головнокомандуючого південно-західного фронту прийшло повідомлення, що вільних українських саддатов для охорони залізниць немає.

Прхід козацької дивізії. Та-ж часопис з дня 28. жовтня ст. ст. повідомляє, що до Києва прибула з фронту козацька дивізія на спочивок і розмістила ся в околицях Києва.

Між відмовою головнокомандуючого і присилкою козаків до Києва існує очевидний зв'язок. Відмова подиктована небажаннем дати в зарядження Генерального Секретаріату військову силу, а козаків прислано на те, щоби мати їх на поготові проти України, як би тільки останні пішли далеко на думку штабу в своїй діяльності.

Український моль охорони революції. В тім самім числі поміщена вістка про зорганізування учасниками всеукраїнського військового комітету першого українського полку охорони революції.

Задачею полка є охорона порядку і найвищих прав України. Полк складаєть ся з 3 курнів. Курні ділять ся на сотні, які вибрали вже свою старшину.

Комітет по охороні революції. З того самого джерела довідують ся, що в Києві зорганізовано областний комітет по охороні революції на Україні. Комітет складаєть ся з представників Центральної Ради, городської думи, українського військового з'їзду і різних громадянських організацій та партій.

На однім із засідань комітету 28. жовтня ст. ст. ухвалено утворити при штабі Київської воєної округи спеціальний комітет, в який мали увійти 2 представники Малої Ради, 1 представник городської думи і по одному представникові всеросійського козацького з'їзду.

Всі розпорядки штаба округи не можуть, по ухвалі комітету, видавати ся без затвердження цього комісаріату, при чім розпорядження, які відносять ся до українського війська, мусять виконувати ся

через Український Генеральний Військовий Комітет.

Ця ухвала прийнята односторонньо; від голосування утримали ся тільки представники штабу. Поза цим Комітетом признано необхідним, щоби комісар Тимчасового Правительства при штабі Київської воєної округи Кірієнко уступив зі своєї посади і передав свої обов'язки новоствореному комісаріатові.

На вістку про революцію большевиків у Петрограді житомирська городська дума на надзвичайним засіданні внесла постанову, якою осуджує виступ большевиків і висловлює довіру Тимчасовому Правительству. Українські фракції в думі, як зазначає „Кієвская Мысль“, утримались від голосування.

Всеросійський Бозацький з'їзд у Києві. „Русское Слово“ з дня 24. жовт. ст. ст. повідомляє, що з 21. жовт. в Києві відбуваєть ся всеросійський козацький з'їзд. На з'їзд прибуло 600 делегатів, тоді як мало прибути 1200. Але не дивлячись на це з'їзд оголосив себе відчиненим. Перший день з'їзду вибрав президію з'їзду і головою з'їзду вибрано Агеєва. Агеєв подав програму з'їзду і сказав промову, в якій схарактеризував відношення козаків до різних соціальних і політичних питань. У відношенню до національного питання він сказав: „Ми (козаки. Ред.) стоїмо за принципом національно-культурного самоозначення, але ми не допустимо до створення на місцях суверенних органів на шкоду правам Російських Установчих Зборів. Ми не допустимо до розпорощування, — ліпше сказати, до розграбовування влади на місцях“. Очевидно, що для козаків політична самоуправа народів є „розграбовуванням влади“.

На другий і на третій день нарада з'їзду відбувала ся в значній своїй часті при зачинених дверях. Обговорювала ся справа виборів до Установчих Зборів, потворені комісії для розроблення питань, що входять у програму з'їзду.

«Русское Слово» з 24. жовтня.

З РОСІЙСЬКОГО ЖИТТЯ.

Загроза антанту і відповідь Троцького.

Швайцарська преса доносить до „Крейццайтунг“ з Петрограду: Тому що російські влади заарештували багатьох французьких, англійських, американських та італійських підданих, заявили союзники, що вони будуть приневолені ужити способів відплати, як що ув'язнені не будуть випущені на волю.

[Генер. Анц. з 2. груд. рано].

До Гааги доносить бюро Рейтера: Троцький видав наказ, що ніякий Англієць не може опустити Росії, доки не будуть випущені на волю Хіхрін, Петров і другі Росіяне, яких Англія інтернувала іза їх політичних поглядів.

(Франк. Цайт. 3. грудня рано.)

Відповідь Троцького антантові.

Російська телеграфічна станція в Царськім Селі подала 2. грудня з полудня таку бездротну телеграму:

До всіх! Вчора, 1. грудня, віддав ген. Джонсон, шеф американської місії, товариша Троцького в Смольнінм інституті. Генерал заявив, що він поки що не може говорити в імені американського правительства, бо власть Ради не є ще признана. Він явив ся, щоби паявляти зносини, прояснити положення й усунути з дороги непорозуміння. Ген. Джонсон довідуював ся, чи нове правительтво прямує до того, щоби зліквідувати війну разом із союзни-

ками. Він гадає, що союзники не можуть брати участі в переговорах дня 2. грудня.

Товариш Троцький дав генералові короткими словами вияснення про політику Ради в боротьбі за загальний мир. На одну обставину поклав народній комісар для заграничних справ головну вагу, себто на публічне ведення всіх найближчих переговорів. Союзники можуть кожну фазу розвитку мирних переговорів слідити і вслід за тим прилучити ся також і в пізнішій стадії до переговорів в кожній хвилині. Ген. Джонсон питає, чи він може подати цю відповідь своєму правительству і заявив на кінець: "Час протестів і погроз проти влади Ради минув, як коли небудь був такий час!"

(Франкф. Цайт. з 4. грудня пол.)

Троцький про мирове питання.

Після "Daily Chronicle" доносить 4. грудня з Амстердаму "Альгемен Гандельблат": Троцький мав бесіду в Раді в п'ятницю про міжнародне положення, в якій висловив таку думку. Ми будем стояти на сторожі при переговорах і не допустимо, щоба основи загального миру, за які бореться російська революція, були відсутні. Ми не стерпимо ніяких викрутків і поставимо рішучі домагання як нашим союзникам, так і нашим ворогам.

(Франкф. Цайт. з 5. грудня пол.)

Плани Троцького що до загального миру.

Петроградська "Правда" доносить з Петрограду: Троцький сповістив Раду салдатів і робочих, що по завішенню зброї негайно будуть вести ся мирові переговори.

"Daily News" доносить до Базеля: Російське правительтво просило союзників до участі в мирових переговорах в урядовій формі.

(Франкф. Нахр. з 6. грудня веч.)

Городська дума в Петрограді.

Бюро Гаваса доносить до Базеля з Петрограду: Вільність членів петроградської городської думи порішила підняти революцію проти большевиків, щоба не весті урядованя і не піддати ся намірам селян, робітників і салдатів.

Орган Ради "Известія" проголошує вслід за тим класову боротьбу.

(Франкф. Цайт. з 5. груд. веч.)

Давнє Тимчасове Правительтво.

Петроградська часопись "День", як подає з Копенгаги "Берлінгске Тіденде", оголошує: "Рада народніх комісарів" порішила, на внесення революційного комітету, увільнити з тюрми увязнених членів 6. Тимчасового Правительтва, як тільки отворять ся Установчі Збори. Тільки трьох міністрів поставить ся в стан обжалування, себто міністра маринарки Вердеревського, що опустив самовільно становище, Терещенка, що заключував тайні договори на шкоду Росії, і соціалістичного міністра Кішкіна тому, що він організував збройне повстання проти большевиків.

(Франк. Цайт. з 5. груд. рано.)

Смерть Духоніна.

З Лондону доносить до Базеля "Neue Korespondenz": Бездротна телеграма і прокламація Криленка сповідає, що він прибув до Могілева і головну квартиру окружено без боротьби доволка. Зловлено ген. Духоніна, та його захопила на станції юрба його сторожі і убила. Про-

кламація жалується на варварську подію і приписує цю жорстокість вістці про втечу ген. Корнілова з Бихова, яка дійшла до відома сторожі.

(Франкф. Цайт. 5. грудня пол.)

Антант зриває зносини з Росією.

"Daily Chronicle" доносить з Петрограду: Посли антанту виступили теперішнє російське правительтво через нейтральні посольства про своє рішення зрвати політичні, фінансові і воєнні зносини з Росією на час теперішнього режіму (большевицького). Американський посол не прилучив ся з формальних причин до цього письма трьох послів антанту.

(Франк. Цайт. з 5. грудня веч.)

Борба при виборах на Установчі Збори.

З Базеля доносять після звідомлення з Петрограду в "Нейе Кореспондент": З вислідів виборів на Установчі Збори в Петрограді виходить, що утворили ся два бльоки, один крайніх революційних лівих, другий ліберальної опозиції. Большевики кермують революційним бльоком, а задемі бльоком ліберальної опозиції. Всі групи і підгрупи, які становили давніше соціалістичний союз, зникнуть зовсім.

(Франкф. Цайт. 5. грудня веч.)

Маніфест тимчасового правительтва і преса.

До Лондону доносить "Daily News" через бюро Рейтера з Петрограду: Старе тимчасове правительтво, про яке послідніми днями нічого не було чути, несподівано виступило з маніфестом до населення, в якій заявляє, що воно є одним правним авторітетом в Росії і що не належить слухати розпорядків большевиків. Одиноким спасенням є скликання Установчих Зборів. Крім сього оголошено декрет, яким скликаєть ся Установче Зібрання на день 11. грудня в Таврійській Палаті.

Кілька часописей оголосило цей маніфест тимчасового правительтва. За це закрито дії часописей і замкнено редакції. Червона гвардія обсадила поміщення часописей "Річ", "Новое Время", "Единство", "Народное Слово", "Рабочая Газета", "Воля Народа" і "Биржевыя Вѣдомости". Членів редакцій заарештовано. Друкарню "Нового Времени" взято в посідання і уживаєть ся її для видавання часописей: "Солдатская Правда".

(Франкф. Цайт. з 4. грудня веч.)

Нові міністри. Втеча Корнілова.

З Петрограду доносять 5. грудня через бюро Гаваса: Правительтво іменувало відомих засланих на Сибір, послів четвертої Думи, Петровського міністром внутрішніх справ, Муранова його помічником. Будинок Думи обсадила червона гвардія, ключі—в руках большевиків. Залізничний Відділ дістав відомість, що останньої ночі вдало ся втекти ген. Корнілову з чотирма сотнями козаків з Бихова, де його держано в тюрмі.

(Франк. Цайт. з 6. грудня пол.)

Становище російської армії.

Російський співробітник часописі "Бунд" в Швейцарії пише: після нашого погляду не в силі нічого вдіяти генералам, як салдати стоять за нового главнокомандуючого Крвленка. Якби генерали мали владу, то малиб ми в Росії вже давно військову диктатуру, що ратувала б Миколу II. Так і нині

ніякій воєнній партії не вдасть ся придавати бажання миру російської армії і змусити мільони до продовження війни. Тільки як мирові переговори приберуть такий зворот, що салдати пізнають конечну потребу оборони краю, тоді готові вони будуть знов до жертви свого життя. Отже як будувать ся на російських генералах свої надії, треба знати психологічний стан російських салдатів.

(Франк. Цайт. з 5. грудня рано.)

Республіки Сибіру й Кавказу.

З Копенгагену доносить "Берлінгске Тіденде". Сибір проголосив себе незалежним і утворив власне правительтво під провідом Потапіна з осідком у Томську. Нова біловелена хоругва Сибіру повіває на всіх публічних будинках. Всі частини Сибіру прилучили ся до цієї республіки. Кавказ має намір теж відлучити ся від Росії і утворити правительтво, президентом якого має бути 6. городський голова Баку, призивіщем Буеш.

(Франкф. Цайт. з 6. грудня пол.)

Поклик до Румунії.

"Морнінг Пост" сповідає з швейцарської границі: Рада р. і с. послала бездротну телеграму з покликом до союзної румунської армії підперти негайне завішення зброї.

(Франкф. Нахрїхтен з 4. грудня веч.)

Вплив Ради робочих і салдатів.

Після бюро Гаваса донесено до Базеля з Петрограду: Центральний езекутивний комітет Ради р. і с., до якої вступили тепер представники селянства, армії і союзи залізничників, лісових урядників, грає тепер роллю народного парламенту аж до скликання Установчих Зборів. Рада без дискусії згодила ся на статут, на основі якого поставлено відповідальність правительтва перед зборами Ради. На основі його мусять політичні і соціальні способи комітету бути предложені Раді і нею потверджені. Перед Радою мусять народні комісарі що тиждня складати звідомлення своєї діяльності.

(Франк. Цайт. 7. грудня пол.)

Коаліція соціалістів—тріумф большевиків.

З Берну доносять на основі "Daily Mail" з Петрограду дня 29. листопаду: Порозуміне партії Леніна з соціал-революціонерами і з соціал-інтернаціоналістами що до соціалістичної коаліції не означає, що партія Леніна зробила які небудь уступки від своїх принципів, тільки вказує на те, що сі обидві нові групи прийняли основні програми Леніна. В дійсності цей бльоке тріумфом (торжеством побіди) большевиків.

(Генер. Анцайгер 7. грудня рано.)

Автономія Естонії.

З Копенгагена через Гапаранду доносить "Берлінгске Тіденде": Естонський сейм порішив скликати Установчі Збори Естонії, які мають зайняти ся утворенням самостійної естонської держави. Рівночасно рішив Сейм, що найвища влада в тім часі спочиває в його руках. Він видав поклик до всіх естонських салдатів, малюючи поважне положення краю; цим покликком визнає всіх Естонців повернути ся негайно до краю і стати на услуги своєї вітчизни. (Таким робом Естонія йде слідом України. Ред.)

(Франкф. Цайт. з 7. грудня пол.)

Вісти зі світа.

МИРОВИЙ ГОЛОС З АНГЛІЇ.

З Гааги доносять: "Nieuwe Rotterdamische Courant" оголошує лист впливового лорда англійського Landsdowne. Він домагаєть ся, щоба союзники радили не тільки над єдністю ведення війни, але й не забували за воєнні цілі. Він пригадує слова Бетмана Гольвега й Черніна, що першим завданням дипломатії сотворити такі відносини, щоба будуча війна була неможлива. Комерціально знищення є, як спосіб ведення війни, оправдане. Та ніякий розумний чоловік не може бажати, щоба замкнуті ворожим державам доступ до торговельних місць. Можна і мусить ся управити територіяльні домагання союзників, та що стояло колись на першій місці, тепер сходять на другий плян. На першій місці стоїть однак далі відбудова Бельгії. Далі говорить він таке: Ми не програем війни, але дальше ведення її спровадить упадок цивілізованого світа. Війну мусить ся покінчити, щоба охоронити світ перед катастрофою. Вкінці робить предложення, які належить подати ясно до відома Німеччині, що Англія не бажає її знищення і що вона не хоче німецькому народові накидувати форми правління, що Англія не буде далі весті торговельної війни і що вона готова до міжнародної згоди.

(Франкфур. Цайтунг з 30. лист. пол.)

ОДНОЗГІДНІСТЬ АНГЛІЇ З МИРОВИМ ГОЛОСОМ.

"Daily News" пише, як подають з Роттердаму, що Альфред Landsdowne дістав з нагоди свого листу в справі миру багато тисяч однозгідних голосів зі всіх частей краю, між якими є голос війська і флоту. Часопись пригадує ворогові миру Льюїс Джорджові долю Керенського, який перетягнув струну і не вважає на бажання миру з боку народу.

(Франкф. Нахр. з 7. груд. рано.)

АМЕРИКА ПРИЗНАЄ РОСИЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО.

"New York Herald" сповідає з НьюЙорку: Президент Вільсон дав наказ державному департаментові до вияснення повноважності теперішнього російського посольства в Вашингтоні (столиці Америки) на в я в а т и б е з п о с е р е д н і з н о с и н и з н о в и м російським правительством. Ця заява покажує, що президент з застереженням признає большевицьке правительтво.

(Ген. Анцайгер 6. грудня веч.)

ЯПОНІЯ НЕ ХОЧЕ ВРАТИ УЧАСТИ У ВІЙНІ В ЕВРОПІ.

Після парижських звідомлень у швейцарських часописях, парижська воєнна рада рішуче поставила справу участі Японії в європейській війні. Та Японія відтягаєть ся від такої ролі. Вона спираєть ся на опір з боку японського парламенту проти японської експедиції до Європи.

(Франкф. Нахрїхт. 4. груд. рано.)

АМЕРИКА ГОСТРИТЬ ЗУБИ НА ГОЛІЯНДСЬКУ ІНДІЮ.

З Амстердаму подають вість, що Сполучені Держави предложили Голландії, щоба вона продала нідерландські індійські острови за 5 мільярдів карбованців, обіцяючи поруку свободи всім Голандцям і права їх послостей. (Що скаже на це Японія? Ред.)

(Франк. Цайт. з 6. грудня веч.)

ДОЛЯ РУМУНІЙ.

„Цюріхер Тагесцайтунг“ доносить, що антант має авантюристу гадку перевести цілу румунську армію через Чорне море до Вірменії на кавказький фронт, щоби її ужити до боротьби з Турками під керівництвом Англії. Цей злочинний плян проти румунського народу ударить одначе переговори з румунського боку в справі завершення зброї.

Зі Штокгольму доносить „Правда“, що в неділю зайшлося в російській головній квартирі посольство румунських солдатів, яке приїняв головнокомандуючий. Воно їде далі до Петрограду, аложеное з салдатів і офіцерів Румунії.

Франк. Нахршт. 6 і 7 груд. веч рано.

ФРАНЦУЗЬКА ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ В СПРАВІ МИРУ.

З Женеви доносить на основі „Пгі Журналь“, що 81 соціалістів в парламенті внесли запитання (інтерпеляцію) до правительства про можливість миру і завершення зброї для Франції в сполуці з перемир'єм на сході Європи.

(Франк. Нахр. з 7. грудня рано).

ВІЙНА.

(Звідомлення осередніх держав).

На східнім фронті ведуться далі переговори Росії з польовим маршлом кня Леопольдом Баварським. Начальний командант армії між Дуїстром і Чорним морем іменем російської і румунської армії виступив 4. грудня з пропозиціями переговорів в справі перемир'я до генерального полевого маршала Макензена і генер.-маршала архика. Йосифа. Обидва воєводи осередніх держав відповіли згодою на пропозицію. Посольства з обох сторін одрамувалися на місце переговорів.

Останні вісті доносять: Уповажені представники найвищих військових властей Німеччини, Австро-Угорщини, Туреччини і Болгарії згодилися дня 5. грудня з уповажненими представниками російської начальної військової влади на перемир'я через 10 днів на всіх фронтах. Початок завершення зброї чистлять з 7. грудня о 12. годині. Десятидневний реченець має бути використаний на ту ціль, щоби вести переговори в справі перемир'я до кінця. В цілі устного з'ясування про теперішні висліди відхала частина членів російського посольства на кілька днів в глибину краю для порозуміння з волею народів. Засідання комісії їдуть далі. Перемир'я переведено на фронті від Балтійського до Чорного Моря і на всіх фронтах в Азії за Кавказом. Воно триватиме поки що до 17. грудня, до 12. години в полудне.

На західнім фронті у Фландрії ведеться боротьба коло Raschendaele і коло ліса Houfhoulester. Німці обложили бомбами залізничні станції коло Іперя, військові табори і твердиню Дюнкіркен. На фронті коло Камбре Англіїці опорожили свої позиції і мусіли віддати 6 сїл, себто Moevets, Marcoing, Graincourt, Anneux, Cautaing, Noyelles, значить: Німці пересунули свої позиції на 10 км. ширини й 4 км. глибини вперед. Англіїці ніщать опущені місцевости огнем і динамітом, завалюючи всі села безцільно руїнами. Втрати Англіїців в останніх днях дуже великі, до полуно папало 9000 салдатів англійських, та взято у них 148 гармат і 716 скоростріль.

Підчас цієї боротьби ведеться боротьба аеропланами, яких одного дня 5. грудня зістрілено 18. Обложено бомбами пристань Кале, Лондон, Cherbourg, Gravesend, Chatham, Dover і Margata.

На італійських фронті армія Гендendorфа віднесла великий успіх в

наступі в області семи громад на південний схід від Тирольської границі. Австрійські війська зайняли гори Мелетта при співучасті німецької артилерії. Досягнато останніми днями 11.000 Італійців і 60 гармат.

3 таборового життя.

— Театр. В неділю, 2. грудня, другий раз відбула ся в Народнім Домі вистава драми І. Тобіловича, „БАТЬКОРА КАЗКА“.

В цій д., змї автор виставляє на вид сумні наслідки жіночої легкості. Марина, одна з головних дійових осіб цієї драми, обрисована автором як жінка легкої поведінки: діячиною вона з приємністю грає ся щирим парубочьким чувством, молодницею—цурасть ся праці та все мріє про панське безтурботне життя. За це їй частенько приходится ся вислуховати докори свого чоловіка Никодима. Марина, якій Никодим спершу був до любови, згодом починає охолоджувати ся до його: за невтомною працею невмигний, неголений, він, хоть і щиро кохає Марину, але не може в цювній мірі дати їй тих солодощів кохання, яких вона прагне. З нудьги, яку породило ледаче життя, Марина починає залізати ся до шляхтича Чуплжського. Никодим, заставши їх обох за цілуванням, в пориві обурення проганяє Марину з дому, продає свій масток, а сам їде на війну (це діється за часів кримськ. компанії). Марині тяжко прийшлося відпокутувати свій гріх: двадцять п'ять літ блукала вона по світу, терплючи влидні бездомної сиротини, поки нарешті знову здібалась з мужем, який повернувся з війська.

Роля Марини, за вмітком трагічних сцен, відграна тов. Польовським досить гарно. Хороше вдав т. Бондаренко ролю Никодима Михайловича. Приємно було бачити в ролі Пилипа Дорофеевича т. Заку. Цілком добре вражіння робила гра т. Бібіка й Терещукенка. Біляві, Зайців і Лазаревич були природні в своїх ролях.

Тов. Кучеренко в ролі Пріськи поводить ся загально добре, хоч і не знав куди дівати свої руки при розмові з другими особами. Тов. Прокопенкові слід би попрацювати над своєю дикцією.

Загалом вистава мала значний успіх. Тільки, на жаль, товариші, які недавно повернули ся до табору, не вміють чемно поводити ся в театрі: сміють ся не в пору і таким робом перешкоджують иншим глядачам стежити за грою.

Зет.

— **Вибори.** 5. грудня Головна Виборча Комісія Генеральної Старшини відбула засідання в справі переведення доповняючих виборів послів до Народньої Ради на місце вибувших з табору. Після обговорення спр з Комісією ухвалила слідуючий зрешт: Запис виборців перевести 9. і 10. грудня (субота й неділя), перші збори по округах (визначенне кандидатів і вибори окружних комісій) у понеділок 11. грудня веч., а 14. грудня від 1. до 3. по полудні і від 1/8. до 1/2.10. години вечера—голосовання. Решта днів призначена для ведення агітації і подачі кандидатів на послів.

Цей проект Комісія передала на затвердження Генеральній Старшині, яка й затвердила його на надзвичайному своїм засіданні 6. грудня.

Ф. Пасера.

Писар Голов. Виб. Ком. Г. С.

— Т-во „Січ“. В четвер, 6. грудня, відбули ся чергові збори т-ва, на яких проф. Тер-кий виголосив реферат про значіння власті, або начальства, в якому провів ту основну думку, що яка-б та власті ні була

—чи то патріархи окремих родин, або вожді племен в самих найдавніших часах, чи то середньовікові королі й князі, чи конституційні та парламентарні власті сучасних модерних держав,—суть їх все та ж сама: організація людства для спільної боротьби з природою й окружуючими обставинами. Дикуни лущать ся в громади для спільного полювання на звірів, чи для якого другого діла, яке одному чоловікові не посилі, а потім вибірають собі ватажка. Правда, ці ватажки де-далі прибірали собі все більшу власті і вже не заводи провадили спільне діло, а більше панували над людьми на свою користь, але кожний народ має по здібности своїй і вождів—народ більше розвинений і енергійний і на своїм чолі ставить відповідних йому людей і чим далі творить нові обставини життя, тим раз кращ. Народ же менше енергійний і без власної ініціативи підпадає під зверхність окремих одиниць, які його експлуатували. Та про те все ж треба признати, що так мусіло бути, бо які-б ні були невідомі, в сучасного погляду, ті форми життя під пануванням деспотичних одиниць, вони вже могли творити на далі нові, кращії форми. В сучасних конституційних державах, починаючи з парламенту і кінчаючи ріжними кооперативними, професіональними й другими організаціями, уряди вибірають ся при посредстві голосування всім народом і тут то виявляється ся здібність народу до громадського життя, бо більше просвічений, організований і маючий в собі енергію, вибере достойних собі урядовців, які будуть дбати на користь громади, а тому і шанувати їх будуть. Над народом же ледачим, який у себе на печі лишень полїтискує, або за чаркою горілки, а про громадську справу каже, що там і без його обійдеться, над таким народом і в сучасних державах панує меншість більше енергійна й організована і, розуміється не на користь загалу.

Вкінці т. референт зазначив, що з реформами бюрократичними, і взагалі невідосконалними, треба боротися і творити нові, більш відповідні; але ті власті, які ми обрали, мусимо шанувати і віддавати їм належні почести, бо не шануючи їх, ми не шануємо й себе. Помилити-меть ся той, хто буде думати, що ніяких властей не треба: і в своїй державі кожний чоловік може поступати свобідно в своїх вчинках доти, доки його вчинки не шкодять другим, а для виконання законів мусять бути власті.

На жаль, т.т. не дуже радо відвідують збори: багатьох нема зовсім, а багато є й таких, що приїдуть, запишуть ся, щоб не було потім догани і зараз же повертають оглоблї до свого бараку, а варто б усякому послухати, бо не мало єсть таких, що свободу узявають собі в тім, аби робити що кому завгодно, нічого і нікого не признають, а коли їх клчуть на яку громадську роботу, то говорять, що там обійдеться ся й без них, а потім лають усіх і вся.

Після реферату присутніми т.т. було проспівано кілька українських пісень. Крім того, при вільних внесеннях деякі т.т. запропонували, щоби на курси танців, уладжені т-вом, допускались і не січовики; а т. Д-в заявив, що де-які т. т. послають за себе на дежурство в огневій сторожу не-січовиків і січовицькій уніформі. При дискусії над сими питаннями виявилось ся, що багато ще т.т., влучених в організацію, хатні знайомства ставлять вище над організаційні справи і їм бракує ще дійсної товариської солідарности, а також і те, що в таборі є ще й такі т.т., що весь час ставили ся як не вороже, то, у всякому разі, байдуже до української справи, та й тепер починають цікавитися лиш остільки, оскільки

їм подобаєть ся запорозький жулан і шапка.

Нарешті отаманною старшиною була прийнята до відомо пропозиція т. А-ка на всіх зборах співати заповіт Шевченка, і збори були закриті.
С. Д-в.

ЖЕРТВИ.

На українську школу імени велларського табору.

Зібрано т. М. Корольчуком в VI блоці 16 м. 06 ф.
Ком. Merges. Дм. Загорайко—1 м.
Ком. Weilmünster від т. П. О.—50 ф.
„ Frankfurt. 28/1544—5 м. 50 ф.

На пам'ятник пом. сїч. т. Вабкові О.

Ком. Meudt, № 2585, Товариство „Роля“. 3 м. 02 ф.
Ком. Aaslar, Організація „Народна Рада“ 30 м.
Ком. Allendorf a/d Lumda—3 м. 30 ф.

На прапор Т-ва „Січ.“

Січовик Степан Паливода—20 ф.
Ком. Weilmünster від т. І. К.—30 ф., Д. Т.—50 ф., П. О.—22 ф.
Разом . . . 1 м. 02 ф.

На ушакову бібліотеки т-ва „Самост. Україна“

Ком. Bad-Orb. Гривцько Земляський 35 ф.
Ком. Berod 1 м.
„ Maxain 1 м. 50 ф.

На хорих в лазареті.

Ком. Weilmünster. М. Н.—35 ф., Д. Т.—50 ф., А. В.—50 ф., Д. Д.—58 ф., М. Я.—30 ф., А. У.—35 ф., Н. П.—20 ф., В. С.—35 ф., І. Н. Г.—50 ф.
Разом . . . 3 м. 63 ф.
Ком. Frankfurt, 28/1544—2 м. 80 ф.

КУПУЙТЕ НОВИЙ НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВАР

(більше 6000 слів)

Уложив П. Лисецький

В папці 2 мар.

„ оправи 2 „ 50 фен.

ВИСИЛАЄТЬ СЯ ТАБОВОЮ КНИГАРНЕЮ ПІСЛЯ ОДЕРЖАННЯ ГРОШЕЙ.

Wetzlar, Lagerzeitung, Ukrainischer Unterrichts-Ausschuss.

ТЕАТР.

НАРОДНИЙ ДІМ у таборі ВЕЦЛЯР.

СЬОГОДНЯ, 9. ГРУДНЯ 1917,

Музично-Драматичним Товариством ім. М. Лисека

— буде виставлено: —

I.

НА ПЕРШІ ГУЛІ

Жарт на 1 дію С. Васильченка.

II.

Концертний відділ

Співки їдуть в супроводі симфонічної оркестри під орудою проф. С. ТУРУЛІ.

Початок рівно о 6. год. ввчора.